

Turkish Journal of Diaspora Studies

ISSN: 2717-7408 (Print) e-ISSN: 2757-9247 (Online)
Journal homepage: tjds.org.tr

Uluslararası Öğrencilerin Türk Ekonomisine Katkıları: İstanbul'da Kendi Hesabına Okuyan Öğrenciler Örneği

Mehmet Baydemir & Mehmet Ali Bolat

To cite this article: Mehmet Baydemir & Mehmet Ali Bolat (2024) Uluslararası Öğrencilerin Türk Ekonomisine Katkıları: İstanbul'da Kendi Hesabına Okuyan Öğrenciler Örneği, Turkish Journal of Diaspora Studies, 4(2), 203-220, DOI: 10.52241/TJDS.2024.0078

To link to this article: https://doi.org/10.52241/TJDS.2024.0078

Submission Date: April 29, 2024 **Acceptance Date:** August 19, 2024

Article Type: Research Article

© 2024 Mehmet Baydemir & Mehmet Ali Bolat. Published with license by Migration Research Foundation

Published online: 30 September 2024

Submit your article to this journal

Full Terms & Conditions of access and use can be found at tjds.org.tr

Turkish Journal of Diaspora Studies
2024, Cilt 4, No. 2, 203-220
https://doi.org/10.52241/TJDS.2024.0078

Uluslararası Öğrencilerin Türk Ekonomisine Katkıları: İstanbul'da Kendi Hesabına Okuyan Öğrenciler Örneği

Mehmet Baydemir[a]; Mehmet Ali Bolat[b]

[a]Bağımsız Araştırmacı, Koceli, Türkiye
[b]Tarih Bölümü, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Özet

2020 yılında küresel ekonomiye 370 milyar dolarlık katkıda bulunduğu tahmin edilen uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapmak her zamankinden daha fazla önem ve rekabet gerektirmektedir. Türkiye de bu rekabete ayak uydurabilmek adına uluslararası öğrenci varlığını artırmak istemiş ve son 20 yıldaki payını yüzde 0,83'ten yüzde 2,9'a çıkarmıştır. Türkiye'nin yumuşak gücünü artıran uluslararası öğrenciler aynı zamanda Türk ekonomisine de etki etmektedir. Bu çalışma, İstanbul'daki vakıf ya da devlet üniversitelerinde eğitim gören uluslararası öğrencilerin Türk ekonomisine olan katkılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Online anket çalışmasına dayanan çalışmaya göre uluslararası öğrenciler; toplam harcamalarının yüzde 72'sini üniversite ödemesi, barınma ihtiyacı ile gıda ve içecek için gerçekleştirmiştir. Bir öğrencinin yıllık harcama miktarının 8.172 dolar olarak ortaya çıktığı çalışmada, 2023 yılında Türkiye'de eğitim gören yaklaşık 285 bin burssuz öğrencinin toplamda 2 milyar 345 milyon dolarlık harcama yaptığı varsayılmaktadır. Bu verilere dayanarak, son 4 yılda, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin Türk ekonomisine katkısının gerek öğrenci sayındaki artış gerekse artan maliyetler nedeniyle dolar bazlı yüzde 135 oranında arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Uluslararası Öğrenci, Kendi Hesabına Okuyan Öğrenciler, İstanbul, Türk Ekonomisi

İLETİŞİM *Mehmet Baydemir baymehmet@gmail.com & Mehmet Ali Bolat mehmet.bolat@izu.edu.tr*

Başvuru: 29 Nisan 2024; Revizyon: 6 Ağustos 2024; Kabul: 19 Ağustos 2024; Makale Tipi: Araştırma Makalesi

Turkish Journal of Diaspora Studies, Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY NC) kapsamında lisanslanmıştır.

Turkish Journal of Diaspora Studies
2024, Vol. 4, No. 2, 203-220
https://doi.org/10.52241/TJDS.2024.0078

Contributions of International Students to the Turkish Economy: The Case of Self-Funded Students in Istanbul

Mehmet Baydemir[a]; Mehmet Ali Bolat[b]

[a]Independent Reseracher, Koceli, Türkiye
[b]Department of History, Istanbul Sabahattin Zaim University, Istanbul, Türkiye

Abstract

It is estimated that hosting international students contributed $370 billion to the global economy in 2020. This phenomenon requires more significance for hosting countries and the competition is higher than ever before. To keep pace with this competition, Türkiye has sought to increase its international student presence, raising its share from 0.83% to 2.9% over the past 20 years. International students, who enhance Türkiye's soft power, also impact the Turkish economy. This study aims to reveal the contributions of international students studying at private and state universities in Istanbul to the Turkish economy. According to the study based on an online survey, international students spend 72% of their total expenses on university fees, accommodation, and food and beverages. The study found that the annual expenditure of a student is $8,172, with approximately 285,000 non-scholarship students studying in Türkiye in 2023, spending a total of $2.345 billion. Based on this data, it has been determined that the contribution of international students to the Turkish economy has increased by 135% in dollar terms over the past four years, due to both the increase in the number of students and rising costs.

Keywords

International Student, Self-Funded Students, Istanbul, Turkish Economy

CONTACT *Mehmet Baydemir baymehmet@gmail.com & Mehmet Ali Bolat mehmet.bolat@izu.edu.tr*

Received: April 29, 2024; Revision: August 6, 2024; Accepted: August 19, 2024; Article Type: Research Article

Turkish Journal of Diaspora Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC).

Giriş

Uluslararası öğrenciler, dünyada son derece önemli bir ekonomik enstrüman olarak görülmektedir. Özellikle ABD, Kanada, Birleşik Krallık gibi ülkeler tarafından ihraç kalemi haline gelen uluslararası öğrenciler, 2022/23 akademik yılında bir milyondan fazla uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ABD ekonomisine 38 milyar dolar ve 338 bin istihdam katkısında bulunmuştur (U.S. Department of State, 2023). Diğer bir çarpıcı örnek ise Birleşik Krallık'ta çeşitli paydaşlar tarafından hazırlanan rapordur. Bu çalışmaya göre uluslararası öğrenciler 2021/22 akademik yılında ülke ekonomisini 41,9 milyar İngiliz Sterlini artırmıştır. AB üyesi olmayan her 11 öğrencinin eğitim süreleri boyunca Birleşik Krallık ekonomisi üzerinde 1 milyon sterlin net etki yarattığı ifade edilmektedir (The Pie News, 2023). Avustralya Eğitim Bakanı Jason Clare de uluslararası öğrencilerin ekonomileri için ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Clare, pandemi öncesinde 40 milyar dolar seviyelerinde olan eğitim ihracatının 2023 sonu itibariyle 20 milyar dolar seviyelerine gerilediğini belirtmektedir (Ministers' Media Centre, 2023). Eğitim Bakanı Chris Hipkins ise Yeni Zelanda'da ülkenin dördüncü en büyük ihracat sektörü olan uluslararası eğitimin 2018 yılında ekonomiye 5,1 milyar dolar katkıda bulunduğunu belirtmiştir (The official website of the New Zealand Government, 2018). Avustralya ve Yeni Zelanda'da eğitimle ilgili hizmetlerin ihracatı, 2019 yılında toplam ihracatın sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 5'ini oluşturmuştur. Kanada, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'nde ise bu oran toplam ihracatın yaklaşık yüzde 2'sini takip etmektedir (OECD, 2022). OECD genelinde uluslararası öğrencilerden elde edilen nominal doğrudan ihracat geliri 2010 yılında 50 milyar Avro'nun üzerindeyken 2019 yılına gelindiğinde uluslararası öğrencilerin ev sahibi ülke ekonomisine doğrudan katkısı 115 milyar Avro'nun üzerine çıkmıştır (OECD. 2022). Dolayısıyla 2020 yılında küresel ekonomiye 370 milyar dolarlık katkıda bulunduğu tahmin edilen (ApplyBoard, 2023) uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapmak her zamankinden daha fazla önem ve rekabet gerektirmektedir.

Uluslararası öğrencilik, Türkiye'de de son yıllarda artan öğrenci sayısına paralel olarak ekonomik bir girdi haline gelmiştir. 2021/22 yıllarında Birleşik Krallık'taki üniversitelere 381.000 uluslararası öğrenci yeni kayıt olurken (Universities UK, 2023) aynı dönemde Türkiye'deki üniversitelere ise 85.341 yeni uluslararası öğrenci kayıt yaptırmıştır (YÖK İstatistik, 2023). Bu durum her ne kadar aradaki devasa farkı yansıtmış olsa da Türkiye'de 2002/03 öğrenim dönemindeki 3.070 yeni kayıt ile kıyaslandığında son yıllardaki artış Türkiye'nin konuya ilgisini ortaya koymaktadır. Türkiye'nin uluslararası öğrencilikteki yerini sağlamlaştıran ve önemli destinasyonlardan biri haline geldiğini gösteren bu durum istatistiksel verilere de yansımaktadır. 2000 yılında tüm dünyada eğitim gören uluslararası öğrencilerin yalnızca yüzde 0,83'ü Türkiye'de eğitim görürken 2022 yılı sonu itibariyle Türkiye, tüm dünyadaki uluslararası öğrencilerin yüzde 2,9'una ev sahipliği yapmaktadır (YÖK, 2022). Her ne kadar mültecilerle ilintilendirilerek hedef tahtasına oturtulmaya çalışılsa da uluslararası öğrenci varlığı hızla artmaktadır. Türkiye'nin son yıllardaki

çekiciliğini simgeleyen bu durum ulusal refahın artmasına etki etmektedir. Türkiye'de eğitimlerine devam eden uluslararası öğrenciler; kampüste ve sosyal hayatta din, dil ve ırk çeşitliliği ve uluslararası perspektifler sunmanın yanında Türkiye'nin ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır.

Literatür Taraması

Literatürde, uluslararası öğrenci varlığına ilişkin yoğun bir artış söz konusudur. Uluslararası öğrencilere yönelik yapılan araştırmalar genel olarak öğrencilerin sorunlarına yönelmiştir. Mevcut literatürde uluslararası öğrencilere yönelik çok sayıda çalışma olmasına rağmen uluslararası eğitimin ekonomik etkilerine ilişkin çalışmaların eksikliği göze çarpmaktadır. Apaydın ve diğerleri tarafından Ankara ili özelinde yapılan çalışmada uluslararası öğrencilerin şehrin kalkınmasında göz ardı edilemeyecek önemli bir unsur olduğu sonucuna varılmıştır (Apaydın vd., 2012). Uluslararası öğrencilerin tüketim harcamalarının şehir ekonomisine katkısını Kastamonu örneğinde inceleyen Gümüş ve Onurlubaş, uluslararası öğrencilerin yapmış olduğu doğrudan harcamaların yanı sıra dolaylı olarak yaptıkları katkılar ve istihdama etkilerinin kent için önemli olduğunu vurgulamıştır (Gümüş ve Onurlubaş, 2019). Tekin ise İstanbul'da öğrenim gören uluslararası öğrencilerin istihdam süreçlerinde yaşadıkları zorlukları araştırmıştır (Tekin, 2019). Baş ve Eti, Türkiye'de uluslararası öğrencilerin istihdamını hukuki boyutuyla ele almıştır (Baş ve Eti, 2020). Süygün ve Kaplan (2021) da yaptıkları çalışmada uluslararası öğrencilerin uluslararası ticaretin gelişmesine sunabilecekleri katkıyı değerlendirerek bu çerçevede politika yapıcılara öneriler sunmuştur. Çalışmada, yabancı uyruklu öğrenci sayısının illerin ihracatını pozitif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır (Süygün ve Kaplan, 2021). Bu çalışmaların yanında uluslararası öğrencilerin sorunlarını ele alan çok sayıda çalışmada, bu öğrencilerin yaşadığı ekonomik ve kültürel sorunlar ele alınmıştır (Kıroğlu, Kesten ve Elma, 2010; Ghranbary, 2017; Usta vd., 2017; Yardımcıoğlu, Başel ve Savaşan, 2017; Gönültaş, Kul ve Al-Khatib, 2023; Sayıkoğlu Uçar, Yıldırım ve Güngör, 2022; Güzel, 2021; Karaca, 2021; Kandemir ve Aydın, 2020; Topal ve Tauscher, 2020).

Metodoloji

Bu çalışmada kullanılan analitik yaklaşım, uluslararası öğrencilerin 2022/23 eğitim öğretim döneminde Türk ekonomisine katkısını yaklaşık bir değer ile açıklamayı hedeflemektedir. 2023 yılı itibariyle uluslararası öğrencilerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkisini açıklayacak olan çalışma, İstanbul'daki üniversitelerde eğitim gören uzun dönemli öğrencileri (altı aydan daha fazla Türkiye'de bulunan ve eğitimlerine halen devam edenleri) kapsamaktadır. Çalışmada, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'ndeki (Bkz. https://istatistik.yok.gov.tr/) veriler ve öğrenci harcamalarını hesaplamak için yapılan anket çalışması referans alınacaktır. Uluslararası öğrencilerin toplam harcamalarının Türkiye ekonomisi üzerindeki genel etkisini yakalamak için öğrencilerden toplanan istatistiksel

veriler ortaya konmuştur. İstanbul'daki uluslararası öğrencilerin harcamaları referans alınarak YÖK öğrenci verilerine dayanarak uluslararası öğrenci harcamalarının Türkiye ekonomisine katkısı tahmini bir değer olarak sunulmuştur. Çalışmanın sonraki bölümünde yıllık toplam harcamalara ve bunun sonucunda Türkiye ekonomisine katkılara yönelik analiz yapılmıştır.

Uluslararası öğrencilerin Türkiye ekonomisine katkısının yaklaşık bir tahminle hesaplanması kapsamında Şubat ve Mart aylarında öğrencilerle yüz yüze ve çevrimiçi kanallarla anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de 2022/23 eğitim öğretim döneminde 301.549 uluslararası öğrencinin eğitim gördüğü düşünüldüğünde tüm öğrencilere ulaşmanın imkânsızlığı nedeniyle araştırma örneklemini, İstanbul'da eğitim gören ve kamu kurumları da dâhil olmak üzere hiçbir yapıdan ekonomik destek almayan uluslararası öğrenciler oluşturmaktadır. İstanbul'un tercih edilmesinin nedeni ise Türkiye'deki tüm uluslararası öğrencilerin yaklaşık üçte birinin İstanbul'da bulunmasıdır.

Diğer yandan Türk ya da uluslararası öğrenci olsun bir ürüne veya hizmete para harcandığında, o ürünün üretimi için doğrudan bir gereksinim yaratılmaktadır. Ürünün ya da hizmetin miktarı arttıkça ara mal ve hizmetlerin de üretimi artmakta ve diğer mal ve hizmetlere de aynı oranda talep oluşmaktadır. Dolaylı etkiye neden olan bu ürünler, daha fazla çalışanın istihdam edilmesine neden olmakta ve artan istihdam nedeniyle mal ve hizmetlere olan talep artmaktadır. Doğrudan harcamalara mal ve hizmet sağlayan işletmelerin (tedarik zinciri), doğrudan ve dolaylı etkileri neticesinde artan işgücü geliri sonucunda hane başına düşen gelirde de artış meydana gelmesi olasıdır. Ancak çalışmada, verilere ulaşmanın zorluğu nedeniyle dolaylı etkilere yer verilmeyecek ve yalnızca uluslararası öğrencilerin belirtilen kalemlerde yaptıkları harcamalara odaklanılacaktır.

İstanbul'da Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Aylık ve Yıllık Harcamaları

Beyond $300 Billion: The Global Impact of International Students adlı çalışmasında Choudaha (2016), uluslararası öğrenci hareketliliğinin son 20 yılı boyunca üç aşamalı bir evrim geçirdiğini savunmuştur. 2001-2008 yılları arasındaki ilk aşamada öğrencilerin ABD'ye alternatif destinasyon arayışına girdiklerini belirten Choudaha, Bologna süreci ile Avrupa'da bölge içi hareketlik oluştuğunu Asya'da ise Japonya'nın merkez haline geldiğini kaydetmiştir. Çinli ve Hintli öğrencilerin kitlesel çıkışının başlangıcını da bu dönem oluşturmuştur. 2008-2016 arasındaki ikinci dalgada, Çin, Hong Kong, Malezya, Japonya ve Singapur gibi ülkeler bölgesel eğitim merkezleri olarak öne çıkmıştır. Avrupa'da bölge içi hareketlilik devam ederken Çin, çok sayıda lisans ve yüksek lisans öğrencisini eğitim için diğer ülkelere göndermeye devam etmiştir. 2016 yılında başlayan üçüncü dalga, birçok ülkede başlayan göçmen karşıtlığıyla birlikte uluslararası öğrencilerin destinasyon seçme şeklini değiştirmesiyle sonuçlanmıştır. Bu durum, ABD ve İngiltere gibi ülkelerin pazar payının düşmesine katkı sunarken Avustralya ve Kanada gibi daha ılımlı ülkelerin

payını artırmıştır (International Affairs Canada, 2020). Türkiye'deki uluslararası öğrenci hareketliliğini de üçüncü aşama ile ilişkilendirmek mümkündür. Öyle ki 2015/16 öğrenim döneminde 87.903 olan uluslararası öğrenci sayısı 2022/23 öğrenim dönemine gelindiğinde 3,5 kata yakın artarak 301.549'a ulaşmıştır. Türkiye'de eğitim gören uluslararası öğrencilerin sayısı istikrarlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. Gerçekten de 2002/03 ile 2022/23 tarihleri arasındaki veriler dikkate alındığında 285 binlik artışın Türkiye'nin uluslararası öğrenciler açısından önemli bir destinasyon haline geldiğinin göstergesi olmuştur.

Tablo 1. 2002-2022 yılları arası Türkiye'de Uluslararası Öğrenci Sayısı ve Profili

Yıllar	Toplam Öğrenci Sayısı	Yeni Kayıt	Mezun
2002/03	15.017	3.070	1.813
2015/16	87.903	23.614	7.369
2016/17	10.8076	25.827	9.579
2017/18	125.138	33.226	10.692
2018/19	154.505	52.835	12.562
2019/20	185.047	63.734	13.417
2020/21	224.048	80.110	17.714
2021/22	260.289	85.341	-
2022/23	301.549	-	-

Kaynak: *2000/01-2012/13 verileri Levent & Karaevli (2014)'ten ve 2013/14-2022/23 istatistikleri YÖK'ten (Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi) alınmıştır.*

Tablo 1, Türkiye'deki toplam uluslararası öğrenci sayısını ve Tablo 2 de İstanbul'da eğitim gören uluslararası öğrenci sayısını göstermektedir. İstanbul, uluslararası öğrenci nüfusunda en büyük paya sahiptir. Bununla birlikte diğer tüm iller de artan sayıda uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. Uluslararası öğrencilerin büyük çoğunluğunun İstanbul'da yaşaması ve diğer kentlere göre daha pahalı bir il olması, bu çalışmada İstanbul'un seçilmesinde belirleyici faktör olmuştur.

Tablo 2. 2022/23 Döneminde İstanbul'da Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı ve Toplamı

Erkek	Kadın	Toplam
51.141	42.680	97.821

Online olarak hazırlanan anket çalışması sadece İstanbul'daki devlet ya da özel üniversitelerde eğitim gören ve burs almayan uluslararası öğrencileri kapsamaktadır. Ankete 250 uluslararası öğrencinin katılımının gerçekleşmesi hedeflenmiş ve bu sayıya ulaşıldığında anket erişime kapatılmıştır. Ancak gerek veri eksikliği bulunması gerekse diğer nedenlerle

85 anket verisi analize dâhil edilmemiş ve sadece 165 katılımcının verileri çalışma için kabul edilmiştir. Ankete katılanların cinsiyetine bakıldığında ise kadınların erkeklere oranla daha fazla ilgi gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3. Ankete Katılan Uluslararası Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Erkek	Kadın	Toplam
71	94	165

Yapılan ankete 35 farklı ülkeden uluslararası öğrenci cevap vermiştir. YÖK veri sisteminde 2022/23 eğitim öğretim döneminde en fazla öğrencinin 12.869 ile Suriye'den olduğu görülmektedir. Ankete en fazla cevap veren ülke öğrencisi de 44 katılım ile Suriye'den olmuştur. Ancak 12.050 öğrenci ile ikinci sırada bulunan İran'dan yalnızca bir katılımcı ankete cevap vermiştir. En çok katılımcı olan ülkeler ise Bangladeş, Pakistan, Filistin ve Somali olmuştur.

Tablo 4. Ankete Katılan Uluslararası Öğrencilerin Uyruğu

Toplam Ülke Sayısı	En Çok Katılım Sağlayan 5 Ülke ve Öğrenci Sayıları	
35	Suriye	44
	Bangladeş	14
	Pakistan	12
	Filistin	7
	Somali	7

Ankette öğrencilere her hangi bir işte çalışıp çalışmama durumu da sorulmuştur. Verilen cevaplar incelendiğinde ankete katılan uluslararası öğrencilerin yarıdan fazlasının hiçbir zaman bir işte çalışmadığı görülmektedir. 45 öğrenci ara sıra çalıştığını ifade ederken 17 öğrenci yarı zamanlı ve yine 17 öğrenci de sürekli olarak bir işte çalıştığını belirtmiştir.

Tablo 5. Ankete Katılan Uluslararası Öğrencilerin Herhangi Bir İşte Çalışma Durumu

Hiçbir Zaman	Ara Sıra	Yarı Zamanlı	Sürekli
86	45	17	17

Çalışma durumuna paralel şekilde öğrencilerin gelirlerinde de düşüş olduğu görülmektedir. 95 öğrenci aylık 5000 TL ve altında gelire sahip olduğunu söylerken 23 öğrenci de 5001-10000 TL arasında gelire sahip olduğunu belirtmiştir. 17 uluslararası öğrencinin 10001-15000 TL arasında gelire sahip olduğunu belirttiği ankette 30 uluslararası öğrenci 15000 TL üzerinde gelire sahip olduğunu söylemiştir. Aylık gelir miktarı ile bir işte çalışma durumu birlikte değerlendirildiğinde bazı öğrencilerin iyi bir gelire sahip olduğu ya da aileden destek aldığı değerlendirilebilir.

Tablo 6. Ankete Katılan Uluslararası Öğrencilerin Aylık Geliri

5000 TL ve altı	5001-10000 TL	10001-15000 TL	15000 TL ve üstü
95	23	17	30

Türkiye'de yükseköğrenim devlet üniversitelerinde yerli öğrenciler için ücretsizdir. Yalnızca belirlenen süre içinde mezun olamayanlarla ikinci öğretim öğrencileri ve uluslararası öğrencilerden öğrenim ücreti alınmaktadır. Türkiye'deki kamu kurumlarındaki öğrenim ücretleri, mevcut verilere göre ülkeler arasında lisans programı için en düşük ücretler arasında yer almaktadır (OECD, 2021). Diğer yandan Türkiye Bursları'nın ilk hedefi az gelişmiş ya da çatışmalarla anılan bölgelerdeki ülkelerdir. Başvuruların çoğunun Suriye, Filistin, Afganistan, Yemen, Irak, Somali ve Myanmar gibi ülkelerden geldiğini söyleyen Erdoğan, burs programının amacına ulaştığını belirtmiştir (Aktas ve Sahin, 2019). Gerçekten de Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'ne bakıldığında uluslararası öğrencilerin büyük çoğunluğunun az gelişmiş ülkelerden geldiği görülmektedir. 2019 yılında OECD ülkelerindeki düşük ve alt-orta gelirli ülkelerden gelen uluslararası öğrencilerin oranı yüzde 29'u temsil ederken, Türkiye'deki bu oran yüzde 44 olmuştur (OECD, 2021). Dolayısıyla Türkiye, uluslararası öğrenci politikasıyla öteki ile ilişkileri geliştirmeyi hedeflerken aynı zamanda bu politikasını insani yardım anlayışı çerçevesinde şekillendirmiştir.

Anket verileri incelendiğinde üniversite ödemelerinin diğer ülkelere nazaran daha düşük olduğu görülmektedir. Uluslararası öğrencilerin üniversitelerine yaptıkları yıllık ödemelere bakıldığında 165 öğrencinin toplamda 12 milyon 174 bin 500 Türk Lirası (kayıt dönemi olarak 15 Eylül 2023 dolar kuru baz alınarak 474 bin 144 USD) ödeme yaptığı görülmektedir. Öğrenci başına ise 77 bin 300 Türk Lirası (2 bin 873 USD) ödeme yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu soruda öğrenciler, hem Amerikan Doları hem de Türk Lirası cinsinden ödeme yaptığını belirtmiştir.

Tablo 7. Uluslararası Öğrencilerin Yıllık Üniversite Öğrenim Ücreti Katkıları

Ankete Katılan Öğrenci Sayısı	Katılımcıların Toplam Harç Ödemesi	Ortalama Ödenen Tutar
165	12 milyon 754 bin 500 TL (474 bin 144 USD)	77 bin 300 TL (2 bin 873 USD) (Aylık 238 USD)

Üniversite harcamalarının yanında öğrencilerin ödemesi gereken eğitim ücretleri de vardır. Öğrencilere ders kitabı, kırtasiye, fotokopi ve benzeri harcamaların aylık ortalaması da sorulmuştur. Buna göre öğrenciler bu kaleme toplamda 216 bin 400 TL, kişi başı ise 41 USD karşılığına denk gelen 1.293 TL ödediklerini belirtmiştir.

Tablo 8. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Ders Kitapları, Kırtasiye, Fotokopi ve Benzeri Harcamanız?

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
213 bin 400 TL	1.293 TL	41 USD[1]

Öğrencilerin üniversite ve eğitim materyali harcamalarının yanında en önemli giderlerinden birini ise barınma ihtiyacı oluşturmaktadır. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 46 tanesi aile yanında ya da burslu olarak vakıf yurdunda kaldıklarını ve 1 tanesi de daire sahibi olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla barınma harcamasını içeren tutarlar 118 öğrenci üzerinden hesaplanmıştır. Ancak kişi başı ortalama hesaplaması yapılırken 165 öğrencinin tamamını kapsayacak şekilde değerlendirme yapılmıştır. Buna göre aylık barınma ihtiyacı için toplamda 805 bin 850 TL ödeme yapıldığı belirtilmiştir. Kişi başı ortalaması 157 USD karşılığı olan 4 bin 884 TL olarak belirlenmiştir.

Tablo 9. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Barınma Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
805 bin 850 TL	4 bin 884 TL	157 USD

Öğrencilerin aylık ortalama gıda ve alkolsüz içecek harcama tutarı da ankette yer almıştır. Buna göre uluslararası öğrencilerin bu kaleme yönelik aylık harcama tutarı 481 bin 500 TL olmuştur. Kişi başı 94 USD karşılığı olarak 2 bin 918 TL harcama yapılmıştır. Uluslararası öğrencilerin bir kısmı yurtta kaldıkları için bu soruya cevap olarak harcama yapmadığını belirtmiştir.

Tablo 10. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Gıda ve Alkolsüz İçecek Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
481 bin 500 TL	2 bin 918 TL	94 USD

Çalışmada uluslararası öğrencilere aylık giyim ve ayakkabı masrafları da sorulmuştur. Buna göre toplamda aylık 223 bin 500 TL'nin giyim ve ayakkabı masrafı olarak harcandığı belirlenmiştir. Ancak ankete katılan uluslararası öğrencilerden 34 tanesi aylık kıyafet ve ayakkabı almadığını belirterek harcama tutarı girmemiştir. Bu öğrencilerden bazıları gıda ihtiyacını ancak karşılayabildiklerini belirtmiştir. Dolayısıyla toplam tutarlar 131 öğrenci üzerinden hesaplanmıştır. Bununla birlikte ortalama gider yine 165 öğrenci üzerinden hesaplanmıştır. Buna göre uluslararası öğrenciler aylık 43 USD karşılığı olarak 1.354 TL'yi giyim ve ayakkabı masrafı için harcamaktadır.

[1] Anket verilerinin işlendiği tarihte 1 USD'nin karşılığı 31,00 – 31,20 TL seviyelerindedir.

* 26 Şubat 2024 Pazartesi günü Merkez Bankası USD kuru: alış 31,0441 TL – satış 31,1000 TL

Tablo 11. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Giyim ve Ayakkabı Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
223 bin 500 TL	1.354 TL	43 USD

Uluslararası öğrencilerin aylık fatura ödemeleri de önemli bir tutar olarak dikkat çekmektedir. Toplamda 165 bin 300 TL, elektrik, su, telefon, internet gibi harcamalara ödenmiştir. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 25 tanesi bu harcama kalemi için aile yanı ya da yurtta kaldıklarından ödeme yapmadıklarını belirtmiştir. Dolayısıyla toplam tutar 140 öğrenci üzerinden hesaplanırken aylık kişi başı harcama ortalaması 165 öğrenci üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 12. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Fatura Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
165 bin 300 TL	1.000 TL	32 USD

Aylık ortalama eğlence harcaması da ankette yer alan sorulardan bir diğeri olmuştur. Gezi, kafe, sosyal aktiviteler gibi harcamalara uluslararası öğrenciler toplamda 125 bin 100 TL harcadıklarını ifade etmiştir. Kişi başı ortalaması ise 24 USD karşılığı olan 757 TL olmuştur. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 41 tanesi bu harcama kalemi için harcama yapamadıklarını belirtmiştir. Dolayısıyla toplam tutar 124 öğrenci üzerinden hesaplanmış ancak kişi başı ortalaması yine 165 öğrenci üzerinden hesap edilmiştir.

Tablo 13. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Eğlence Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
125 bin 100 TL	757 TL	24 USD

Anketteki bir diğer soru da kişisel bakım harcaması konusunda olmuştur. Toplamda aylık 115 bin TL, bu harcama kalemi için uluslararası öğrenciler tarafından harcanmıştır. Kişi başı ortalaması ise 22 USD karşılığı olarak 697 TL olmuştur. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 15 tanesi bu harcama kalemi için harcama yapamadıklarını belirtmiştir. Toplam tutar 150 öğrencinin yaptığı harcamadır ancak kişi ortalaması yine 165 öğrenci üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 14. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Kişisel Bakım Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
115 bin 000 TL	697 TL	22 USD

Öğrencilerin yaptığı harcama kalemlerinden bir diğeri de ulaşımdır. Ankette toplam harcama tutarı 80 bin 250 TL olarak belirlenmiştir. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 4 tanesi bu harcama kalemi için harcama yapamadıklarını belirtmiştir. Kişi başı

ortalaması ise 15 USD karşılığı olarak 486 TL olmuştur. Öğrencilerin aylık ulaşım masrafları ülkelerine gidiş-dönüşlerini içermemektedir.

Tablo 15. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Ulaşım Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
80 bin 250 TL	486 TL	15 USD

Uluslararası öğrencilerin aylık sağlık harcamalarının yer aldığı soru dikkat çeken cevaplar içermektedir. Ankete katılan uluslararası öğrencilerden 67 tanesi bu harcama kalemi için ya hiç harcama yapmadığını ya da aydan ayağa değiştiğini belirtmiştir. 98 öğrencinin bu kalem için harcama yaptığını belirttiği bu kalemde toplam harcama 78 bin 400 TL olmuştur. 165 uluslararası öğrencinin aylık ortalama sağlık harcaması tutarı ise 15 USD karşılığı olarak 475 TL olmuştur.

Tablo 16. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Sağlık Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
78 bin 400 TL	475 TL	15 USD

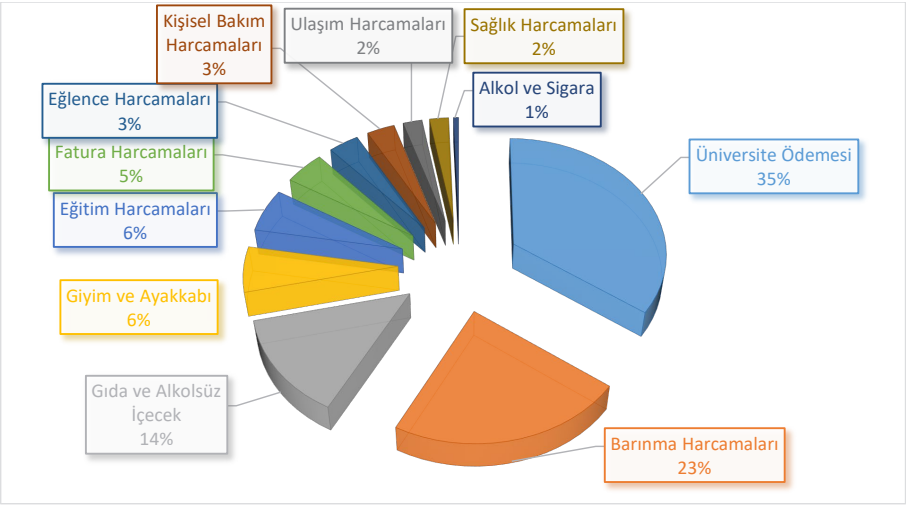
Alkollü içecek ve sigara harcamalarının yer aldığı soruya verilen cevaplar da dikkat çeken başka bir harcama kalemi olmuştur. 165 öğrenciden yalnızca 16 tanesi alkol ya da sigara kullandığını belirtmiştir. Aylık toplam harcama ise 19 bin 750 TL olurken kişi başı harcama 4 USD'den daha az bir meblağ olan 119 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 17. Uluslararası Öğrencilerin Aylık Ortalama Alkol ve Sigara Harcaması

Toplam Harcama	Kişi Başı Ortalaması	Dolar Karşılığı
19 bin 750 TL	119 TL	4 USD'den az

Anket sorularına verilen cevaplardan hareketle uluslararası öğrencilerin, üniversite ödemeleri, ders materyalleri, barınma, gıda ve alkolsüz içecek, giyim ve ayakkabı, fatura, eğlence, kişisel bakım, ulaşım, sağlık, alkol ve sigara gibi harcamalarına aylık olarak 681 USD harcadığı ortaya çıkmaktadır. Yıllık harcama ortalaması ise 8.172 dolar olarak gerçekleşmektedir. Türkiye Uluslararası Eğitim Fuarları (International Education Fairs of Turkey / IEFT) Genel Müdür Yardımcısı Elif Deveci, 2019 yılı verilerini içeren açıklamasında Türkiye'de eğitim alan 170 bin yurt dışı öğrencisinin Türkiye ekonomisine yıllık 1 milyar dolar civarında katkı sağladığını bildirmiştir. Deveci, Türkiye'ye gelen her bir öğrencinin eğitim ve diğer temel ihtiyaçları için ortalama 7 bin dolarlık harcama yaptığını belirtmiştir (Yıldız, 2019). Deveci'nin 2019 yılında uluslararası öğrencilerin yıllık eğitim ve temel ihtiyaçlar için ortalama 7.000 USD harcadığı şeklindeki açıklaması dikkate alındığında yapılan anket çalışmasına göre uluslararası öğrencilerin yıllık harcamalarının ortalama 1.172 dolar arttığı görülmektedir.

YÖK verilerine göre 2022/23 eğitim öğretim döneminde Türkiye'de 301.549 uluslararası öğrenci eğitim görmüştür ve bunların yaklaşık üçte biri (97.821) İstanbul'daki üniversitelere kayıtlıdır. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ise Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin yalnızca 15 bininin Türkiye Burslusu olduğunu ifade etmektedir (YTB, Uluslararası Öğrenciler). Dolayısıyla 287 bin uluslararası öğrenci kendi imkânlarıyla Türkiye'ye gelerek eğitim görmektedir. Bu öğrencilerin yıllık ortalama 8.172 dolarlık harcama yaptığı dikkate alınırsa Türkiye'de toplamda 2 milyar 345 milyon doların üstünde harcama yaptıkları ortaya çıkmaktadır. Deveci'nin açıklamasıyla kıyaslandığında son 4 yılda Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin Türk ekonomisine katkısının yüzde 135 oranında arttığı tespit edilmektedir.

Grafik 1. Uluslararası Öğrencilerin Yıllık Harcamalarının Oransal Dağılımı

Uluslararası öğrencilerin yıllık harcamalarının oransal dağılımına bakıldığında en büyük payın üniversite harçları olduğu görülmektedir. Yıllık harcamaların yüzde 35'le üçte birinden fazlasını oluşturan harç ücretleri –her ne kadar diğer ülkelere göre daha düşük kalsa da- uluslararası öğrencilerin en fazla zorlandığı kalem olarak öne çıkmıştır. Öte yandan yüzde 23'le ikinci en büyük harcama kalemi olan barınma konusu, yine uluslararası öğrenciler açısından ve özellikle depremin sosyal ve ekonomik etkileri sebebiyle gün geçtikçe zorlaşan bir ihtiyaçtır. Beslenme ihtiyaçları yine öğrenciler açısından ertelenemeyen ve vazgeçilemeyen bir kalem olarak yıllık harcamaların önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu bağlamda Gıda ve Alkolsüz içecek kalemi yüzde 14 ile üçüncü büyük harcama payını oluşturmuştur. Giyim ve Ayakkabı ile Eğitim harcamaları yüzde 6'şarlık paylarla beslenme kalemini takip etmiştir. Fatura harcamaları yüzde 5, Eğlence ve Kişisel Bakım kalemleri yüzde 3'er, Ulaşım ve Sağlık harcamaları yüzde 2'şer ve Sigara ile Alkol harcamaları ise yüzde 1'lik paya sahip olmuştur. Dolayısıyla uluslararası öğrencilerin üniversite

ödemesi, barınma ihtiyacı ile gıda ve içecek harcamaları toplam harcamalarının yüzde 72'sini oluşturmuştur. Bu durum aynı zamanda uluslararası öğrencilerin temel ihtiyaçları dışındaki harcamalara ya çok az pay ayırdıklarını ya da hiç ayıramadıklarını göstermesi açısından önemli bir göstergedir.

Sonuç

Çalışma, uluslararası öğrenci sayısı ve yapılan öğrenci harcamalarının türüne ilişkin veri ve bilgilerin toplanmasını içermektedir. Uluslararası öğrencilerin eğitim ücretleri ve geçim masraflarına ilişkin genel harcama miktarı Türk ekonomisine katkının genel çerçevesini oluşturmaktadır. 2023 yılında Türkiye'deki uluslararası öğrenci harcamalarının toplam değeri 2 milyar 345 milyon dolar olarak tahmin edilmiştir. Ancak uluslararası öğrenciler, öğrencilikleri sırasında ve sonrasında da Türk ekonomisine katkı vermeye devam etmektedir. Mezun olan çok sayıda öğrenci Türk kamu ve özel sektöründe çalışmakta ve hatta kurdukları firmalarla Türkiye ile kendi ülkeleri ve üçüncü ülkeler arasında ticari ilişkiler geliştirmektedir. Dolayısıyla Türkiye'deki uluslararası öğrenci hareketliliği aynı zamanda ithalat ve ihracat açısından da ekonomik bir hacim yaratmaktadır. Hem Türkiye'de hem de kendi ülkelerinde şirketler kurarak istihdam yaratan uluslararası öğrenciler, ikili ilişkileri geliştirirken aynı zamanda ticaret hacminin artmasına da hizmet etmiştir.

Choudaha'nın belirttiği gibi 2016'da başlayan ve göçmen karşıtlığının yükseldiği üçüncü dalga, uluslararası öğrencilerin yeni destinasyonlar aramasına neden olmuştur. Bu dönemde uluslararası öğrencilere ılımlı bakan ve kapılarını açan ülkeler yeni duraklar haline gelmeye başlamıştır. Yeni duraklardan biri haline gelen Türkiye'de 2015/16 eğitim öğretim döneminde 88 bin seviyelerinde olan uluslararası öğrenci sayısı 2022/23 dönemine gelindiğinde 301 bini aşmıştır. Ancak son dönemde Türkiye'de başlayan yabancı karşıtlığı uluslararası öğrencileri de etkileyecek boyuta ulaşmıştır. Bu durumun devam etmesi olumsuz etkiye neden olacak ve yıllarca onarılamayacak yaralara neden açacaktır.

Türkiye'nin uluslararası öğrenciler için açık ve misafirperver bir durak olarak kalması ve giderek artan sayıda öğrenciye ev sahipliği yapması sadece yumuşak güç bağlamında değil aynı zamanda ekonomik açıdan da hayati önem taşımaktadır. Bir başka deyişle uluslararası öğrenciler Türkiye'ye hem kültürel hem de sosyal fayda sağlarken aynı zamanda ekonomiye önemli katkı sağlamaktadır.

Uluslararası öğrenciler, üniversitelerin uluslararasılaşmasına katkı verirken aynı zamanda Türkiye'nin eğitim kalitesinin artmasına yardımcı olmaktadır. Diğer yandan farklı kültürleri ve bakış açılarını Türkiye'ye getirmek, Türk kültürünü tanıtmak, uluslararası işbirlikleri ve ortaklıklar için zemin hazırlamak, Türkiye'nin daha kozmopolit bir toplum olmasına ve Türkiye'nin uluslararası imajına katkı vermek uluslararası öğrencilerin sosyal ve kültürel katkılarıdır. Yurt dışından gelen öğrencilerin Türk ekonomisine katkıları ise

eğitim ücretleri, yurtdışından döviz girişi, barınma, yeme, içme ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlar, yerel işletmelerin büyümesine katkı, yeni iş imkânlarının oluşmasını sağlama şekilde özetlenebilir.

Extended Abstract

International students are seen as an extremely important economic instrument worldwide. Particularly in countries like the USA, Canada, and the United Kingdom, international students have become an export item. In the 2022/23 academic year, international students contributed $38 billion and 338,000 jobs to the US economy, which hosted more than one million international students (U.S. Department of State, 2023). In the 2021/22 academic year, international students increased the British economy by 41.9 billion British pounds (The Pie News, 2023). In Australia and New Zealand, the export of education-related services constituted 8% and 5% of total exports, respectively, in 2019. Hosting international students, estimated to have contributed $370 billion to the global economy in 2020 (ApplyBoard, 2023), requires more importance and competition than ever before.

In Türkiye, international students have also become an economic input in recent years, parallel to the increasing number of students. While 381,000 international students newly enrolled in universities in the United Kingdom during the 2021/22 academic year (Universities UK, 2023), 85,341 new international students enrolled in Turkish universities in the same period. Although this reflects a massive gap, the significant increase in recent years compared to the 3,070 new enrollments in the 2002/03 academic period in Türkiye is impressive. This situation consolidates Türkiye's place in international education and shows it has become a significant destination. This is also reflected in statistical data. Despite efforts to target international student presence by associating it with refugees, the presence of international students is rapidly increasing. This situation, symbolizing Türkiye's growing attractiveness in recent years, impacts national prosperity. International students continuing their education in Türkiye contribute significantly to the Turkish economy, offering religious, linguistic, and racial diversity and international perspectives on campus and in social life.

The analytical approach used in this study aims to explain the contribution of international students to the Turkish economy in the 2022/23 academic period with an approximate value. As of 2023, this study, which will explain the impact of international students on the Turkish economy, covers long-term students (those who have been in Türkiye for more than six months and are still continuing their education) studying at universities in Istanbul. Data from the Higher Education Information Management System (See https://istatistik.yok.gov.tr/) and a survey study conducted to calculate student expenditures will be referenced in the study.

First, the existing literature on international students was reviewed. Then, the methodology of the study was outlined, and primary and secondary source data were considered together. Statistical data collected from students were presented to capture the general impact of total international student expenditures on the Turkish economy. Based on the expenditures of international students in Istanbul and YÖK student data, the contribution of international student expenditures to the Turkish economy was presented as an approximate value. In the following section of the study, an analysis was conducted on the annual total expenditures and, consequently, the contributions to the Turkish economy.

As part of the approximate estimation of the contribution of international students to the Turkish economy, a survey was conducted with students via face-to-face and online channels in February and March. Given that 301,549 international students were studying in Türkiye in the 2022/23 academic period, it is impossible to reach all students. Therefore, the research population comprises international students studying in Istanbul who do not receive financial support from any institution, including public institutions.

It is important to consider that either a Turkish or international person spending money on a product or service creates a direct demand for its production. As the quantity of products or services increases, the production of intermediate goods and services also increases, creating the same demand for other goods and services. These indirectly impacted products lead to the employment of more workers, and the increased employment leads to greater demand for goods and services. The direct and indirect effects of businesses (supply chains) providing goods and services to direct expenditures likely result in increased household income per capita. However, due to the difficulty of accessing data, indirect effects will not be included in the study, and only the expenditures made by international students in the specified categories will be focused on.

Based on the responses to the survey questions, it was revealed that international students spend $681 monthly on expenses such as university fees, course materials, housing, food and non-alcoholic beverages, clothing and footwear, bills, entertainment, personal care, transportation, health, and alcohol and cigarettes. The average annual expenditure is $8,172. Elif Deveci, Deputy General Manager of IEFT International Education Fairs, stated that 170,000 international students studying in Türkiye contributed around $1 billion annually to the Turkish economy in a 2019 report. Deveci mentioned that each student coming to Türkiye spends an average of $7,000 on education and other basic needs (Yıldız, 2019). When comparing Deveci's statement in 2019 with the survey conducted, it is seen that the annual expenditures of international students have increased by an average of $1,172.

According to YÖK data, 301,549 international students studied in Türkiye during the 2022/23 academic year, with approximately one-third (97,821) enrolled in universities in

Istanbul. YTB states that only 15,000 of the international students in Türkiye are Türkiye Scholarship holders (YTB, International Students). Therefore, 287,000 international students come to Türkiye for education on their own means. Considering that these students spend an average of $8,172 annually, it is revealed that they contribute more than $2.345 billion to Türkiye. Compared to Deveci's statement, it is determined that the contribution of international students to the Turkish economy has increased by 135% over the last four years.

Remaining an open and hospitable destination for international students and hosting an increasing number of students is vital not only in the context of soft power but also economically. In other words, international students provide both cultural and social benefits to Türkiye, while also contributing significantly to the economy. International students contribute to the internationalization of universities and help improve the quality of education in Türkiye. Additionally, bringing different cultures and perspectives to Türkiye, introducing Turkish culture, laying the groundwork for international collaborations and partnerships, contributing to a more cosmopolitan society in Türkiye, and enhancing Türkiye's international image are the social and cultural contributions of international students. The contributions of students from abroad to the Turkish economy can be summarized as tuition fees, foreign currency inflows, housing, food and beverage, transportation, contributing to the growth of local businesses, and creating new job opportunities.

Orcid

Mehmet Baydemir *https://orcid.org/0000-0001-6375-9549*

Mehmet Ali Bolat *https://orcid.org/0000-0002-6897-5336*

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma herhangi bir destek almamıştır. Teşekkür edilecek herhangi bir kurum veya kişi bulunmamaktadır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma esnasında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

Aktas, Y. ve Sahin, S. (3 Temmuz 2019). *Turkey aims to rise number of international students*. Anadolu Ajansı. https://www.aa.com.tr/en/education/turkey-aims-to-rise-number-of-international-students/1522563. (12.02.2024)

Apaydın, A., Erhan, Ç., Kestel, S., Hazar, S. ve Çörtoğlu, F. S. (2012). Ankara Kenti Yabancı Öğrencilerle Zenginleşiyor. Türk İstatistik Derneği Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Avrasya Enderun Eğitim ve Araştırma Vakfı.

ApplyBoard. (9 Mart 2023). *The Impact of International Students on Destination Economies in 2023*. https://www.applyboard.com/applyinsights-article/the-impact-of-international-students-on-destination-economies-in-2023. (11.02.2024)

Baş, H. ve Eti, S. (2020). Türkiye'de uluslararası öğrencilerin istihdamı: Hukuki boyut ve koşullara dair bir araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 20(46), 105-132.

Ghanbary, R. (2017). *Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunları*. [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].

Gönültaş, M., Kul, A., & Al-Khatib , A. (2023). Uluslararası Öğrencilerin Uyum Problemleri ve Bu Problemlerle Baş Etme Stratejileri: Bir Durum Çalışması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 60-69. https://doi.org/10.21666/muefd.1096957

Gümüş, N., & Onurlubaş, E. (2019). Uluslararası Öğrencilerin Tüketim Harcamalarının Şehir Ekonomisine Katkısının İncelenmesi: Kastamonu Üniversitesi Örneği. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 174-192.

Güzel, B. (2021). Yükseköğretimde Toplum Örgütlenmesi: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Uluslararası Öğrenci Topluluğu Örneği. *Toplum Ve Sosyal Hizmet*, 32(3), 1215-1240. https://doi.org/10.33417/tsh.755297

International Affairs Canada. (2020). Economic impact of international education in Canada – 2020 Update Ftezinal Report. Canmac Economics Limited

İstanbul Planlama Ajansı (İPA). (2023). Öğrenci Yaşam Maliyeti Araştırması. https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/genel/arastirma-ogrenci-yasam-maliyeti-arastirmasi-2/. (15.02.2024)

Kandemir, A., & Aydın, B. (2020). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitimi ile İlgili Yönetici ve Öğretmen Görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 497-521. https://doi.org/10.19171/uefad.554653

Karaca, A. (2021). Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerine Yönelik Tutum Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 465-486. https://doi.org/10.37217/tebd.847558

Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(2), ss. 26-39.

Levent, F. & Karaevli, Ö. (2014). Uluslararası Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Politikalar ve Türkiye İçin Öneriler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 38 (38). 97-118. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaebd/issue/387/2626.

Ministers' Media Centre. (12 Aralık 2023). *Interview - ABC Melbourne Mornings*. https://ministers.education.gov.au/clare/interview-abc-melbourne-mornings. (12.02.2024)

OECD. (2021). *Turkey. Education at a Glance 2021 : OECD Indicators*. https://www.oecd-ilibrary.org/sites/bf1a85fe-en/index.html?itemId=/content/component/bf1a85fe-en. (10.02.2024)

OECD. (2022). *International Migration Outlook 2022*. https://www.oecd-ilibrary.org/sites/30fe16d2-en/1/3/7/index.html?itemId=/content/publication/30fe16d2-en&_csp_=97175d429ae5e4e04c-

d3cccbbfc84945&itemIGO=oecd&itemContentType=book. (10.02.2024)

Sayıkoğlu Uçar, M., Yıldırım, N. H., & Güngör, A. (2022). Düzce Üniversitesinde Lisans Eğitimi Alan Afrika Kökenli Öğrencilerin Problem Alanları ve Başa Çıkma Yöntemleri. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 654-672. https://doi.org/10.55179/dusbed.1020579

Süygün, M. S., & Kaplan, F. (2021). Uluslararası Öğrencilerle Uluslararası Ticaret. *Gümrük Ve Ticaret Dergisi*, 8(25), 25-35.

Tekin, E. (2019). Çalışma hayatında uluslararası öğrenciler: İstanbul örneği (Doctoral dissertation, Marmara Universitesi).

The official website of the New Zealand Government. (30 Ekim 2018). *International education contributes $5.1 billion to New Zealand economy*. https://www.beehive.govt.nz/release/international-education-contributes-51-billion-new-zealand-economy. (13.02.2024)

The Pie News. (16 Mayıs 2023). UK international student contribution soars to £42bn. https://thepienews.com/news/uk-international-student-contribution-soars-to-42bn/. (10.02.2024)

Topal, F. - Tauscher, S. (2020). Uluslararası Öğrencilerin Akademik ve Sosyal Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine İnceleme. *Akademik İncelemeler Dergisi* 15/1 (Nisan 2020), 309-344. https://doi.org/10.17550/akademikincelemeler.624380.

Universities UK. (16 Mayıs 2023). *International students boost UK economy by £41.9 billion*. https://www.universitiesuk.ac.uk/latest/news/international-students-boost-uk-economy. (10.02.2024)

U.S. Department of State. (13 Kasım 2023). *United States Announced as Leading Destination for International Students, Annual Impact to U.S. Economy is $38 Billion and 335,000 Jobs*. https://www.state.gov/united-states-announced-as-leading-destination-for-international-students-annual-impact-to-u-s-economy-is-38-billion-and-335000-jobs/. (12.02.2024)

Usta, S., Sayın, Y. ve Güzelipek, Y.A. (2017). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kente ve Üniversiteye Uyumu: Karaman İli Örneği. Yükseköğretim Ve Bilim Dergisi(3), 565-577.

Yardımcıoğlu, F., Beşel, F. ve Savaşan, F. (2017). Uluslararası Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Problemleri ve Çözüm Önerileri (Sakarya Üniversitesi Örneği). *Akademik İncelemeler Dergisi* 12 (1), ss. 203-254

Yıldız, M. (18 Ekim 2019). *Türkiye'ye Eğitim Amacıyla Gelen Yabancı Öğrenciler Ekonomiye 1 Milyar Dolar Kazandırıyor!*. https://paratic.com/turkiye-yabanci-ogrenci-ekonomi-1-milyar-dolar-kazandiriyor. (12.02.2024)

YÖK. (28 Kasım 2022). *Yükseköğretimde Uluslararasılaşma ve Türkiye'deki Üniversitelerin Uluslararası Görünürlüğü Çalıştayı Düzenlendi*. https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2022/yuksekogretimde-uluslararasilasma-ve-turkiye-deki-universitelerin-uluslararasi-gorunurlulugunu-artirma-calistayi.aspx. (11.02.2024)

YTB. *Uluslararası Öğrenciler*. https://ytb.gov.tr/daireler/uluslararasi-ogrenciler. (03.03.2024)